

Ági nehezen viselte a terhességet. Folyton hányingere volt, fájt a hasa, a gyerek az idő előrehaladtával egyre nagyobbakat rúgott, sőt, mintha karmolt is volna. Pedig a fiatalasszony azt hitte, hogy mint minden másban, ebben is

52 Sokcsevits Judit Ráhel

SARCOPHILUS

HARRISII

az anyjára üt majd, aki szin-
te meg sem érezte a vá-
randósságot, három gyer-
meket hordott ki minden
nehézség nélkül.

Amikor először ment
el ultrahangra, nagyon el-

csodálkozott a látott képen. A barátnői közül többen voltak már várandósak, és lelkesen mutogatták neki a felvételeket, de amit most látott, az egyáltalán nem hasonlított azokra a magzatokra. Meg is kérdezte Főorvos Urat:

– Minden rendben van a kicsivel? Olyan furán néz ki...

– Ugyan, kismama, maguk, elsőgyermekes anyák folyton feleslegesen aggódnak, és azt hiszik, hogy a maguk esete különleges, pedig higgye el, az elmúlt harminc évben elég magzatot láttam már. Ennek itt semmi baja – felelte Főorvos Úr kissé ingerülten.

De a következő vizsgálatkor már a doki is idegesen csóválta a fejét, morgott egy kicsit, majd közölte:

– Nem biztos, hogy egészséges gyermeke fog születni. Ez egy nagyon töpörödött kis foltocska.

– Hogyan...? – kérdezte elfúló hangon Ági, és megszorította a férje kezét. Még jó, hogy vele volt Barnabás, különben haza se tudott volna támo-lyogni a szomorú hírtől.

Ági egyre rosszabbul lett, az orvosok szerint az ő élete is veszélyeztetve volt, de ennek ellenére hallani sem akart az abortuszról. Magát hibáztatta. A nászútjukon, Ausztráliában eshetett teherbe. Nem kellett volna azon az éjszakán annyit inniuk. Sőt, még valami gyanús lötytyőt is elfogadott egy őslakos vajákos asszonytól, amitől állítólag minden asszony erős fiúgyereket szül. Furcsa íze volt, de akkor a sok tequilára fogta.

Végül hét hónapra született meg a kisbaba. De Főorvos Úr és az ápolók elszörnyedtek attól, ami nagy nehezen kibújt Ágiból. „Ördög és pokol!” – kiáltott fel a doki. Ági aléltan kérdezte:

– Mi a baj? Rendszerben van a kicsi?

De nem kapott választ, a babát elvitték, őt meg otthagyták egyedül. A férje bejött hozzá, de ő sem tudott semmit. Nagy sokára jött egy ápoló, aki közölte, hogy ne aggódjanak, van egy kis probléma, de Főorvos Úr már elküldetett Kovács Tivadar doktor úrért.

– De ő... nem az állatkert állatorvosa? – kérdezte Barnabás csodálkozva.

De, az volt. Nemsokára megjelent az ajtóban, és örömmel tudatta, hogy:

- Önöknek egy egészséges sarcophilus harrisijük született!
- Hála Istennek! Egészséges! – könnyebbült meg a fiatal pár.

Aztán az ápoló elborzadt arcát látva megkérdezték.

53

- Egy micsodánk?

– Erszényes ördög, avagy tasmán ördög, egy veszélyeztetett faj – felelte még mindig vidáman Kovács, aki annyira örült egy kihalófélben lévő állat születésének, hogy nem is törődött azzal, kik a szülei, és mit érezhetnek most.

– Láthatnánk mi is? – kérdezte Ági, és hirtelen nem is tudta, mit érezzen. Egy tasmán ördög? Egy embergyerek helyett?

Végre odavitték nekik a bébit. Elfért a tenyerükben. Fekete szőre volt, nyaka körül fehér csík. Nagyon aranyos volt, mint minden újszülött. De a szülők még nem tértek magukhoz a soktól. Elolvastak minden szakirodalmat a különböző fogyatékoságokról, de az állatlelikont eszükbe se jutott elővenni.

– És maguk mégis hogy nem vették észre? A vizsgálatokon...? – kérdezte felháborodva Barnabás.

– Vannak dolgok, amikre nem lehet felkészülni – söpörte le a vádak az asztalról a doki.

– Most pedig – szólt szigorúan Kovács –, a tasmán ördögöt át szállítjuk az állatkertbe. Ott megfelelő ellátásban részesülhet, amit, ugyebár, maguk nem tudnak megadni neki.

– Kikérem magamnak! Ő akkor is a mi gyereünk! – kiáltott fel Ági.

– Nincs joguk elvenni tőlünk! – mondta Barnabás, és majd' nekirent Kovácsnak.

– Nyugalom, nyugalom! Ez egy veszélyeztetett faj példánya, szakképzett állatgondozóknak kell a gondját viselniük – próbálta őket meggyőzni Főorvos Úr.

Végül erőszakkal vették el a bébit Ágiéktől. Napokig tartott, míg a kétségbeesett párnak sikerült elintéznie, hogy visszakaphassák a kicsit. Akkor is csak azzal a feltétellel adták nekik haza, hogy elvégzik az állatgondozói tanfolyamot. Folyamatosan csöngött a telefonjuk: újságírók követeltek exkluzív interjút. A többség csalást szimatolt, de a kórház kiadott egy jelentést, miszerint igaz minden, és valószínűleg egy tasmániai varázssital okozta az anomáliát, tehát őket nem terheli felelősség. Ezt a média le is hozta, csatolva egy illegálisan megszerzett fotót a párról és egy internetről letöltött képet egy vicsszó ördögről. Ezek után az utcán vadidegenek kiabáltak rá a babakocsit toló szülőkre, és boszorkánysággal vádolták Ágit.

Eleinte minden rokon, barát és szomszéd látni akarta a kis Tamarát, mindenki hüledezett, de azért gratulált. Ugyanakkor Ágiék háta mögött mind azt mondták, hogy ebből bizony még baj lesz, hiszen a tasmán ördög egy agresszív, erőszakos vadállat, ami harapós, ráadásul dögevő. Nem sokáig
54 marad elbűvölő csecsemő.

Ági és Barnabás eközben minden létező szakirodalmat és internetes fórumot végigbogarászott, és nem tudta, kinek higgyen. Mert valaki azt állította, a tasmán ördög nem is agresszív, legfeljebb az ételen veszik össze a fajtársaival, és igenis lehet otthon tartani, sőt, kifejezetten szelíd a gazdáival (micsoda szó!). Mások szerint épp' ellenkezőleg: a tasmán ördögöt nem lehet megszelídíteni, vérszomjas bestia, akitől jobb távol maradni. A házaspár abban maradt, hogy az előbbit fogadják el igazságnak, és minden tőlük telhetőt megtesznek gyermekükért.

De ahogy elérte a kifejlett állat méretét, a barátok, főleg a kisgyerekesek, elmaradoztak. Senki nem akarta közel engedni a gyereket Tamarához, még akkor se, ha eddig tényleg szelíden viselkedett. Nem harapott meg senkit, de a barátok szerint csak *még* nem. A fogaí élesek voltak, ha valami nem tetszett neki, hangosan csikorgatta, csattogtatta őket. És a legtöbben féltek a ráktól is. Hiába mondták Ágiék, hogy Tamara sok fajtársával ellentétben nem rákos, így továbbadni se tudja a betegséget, a közhiedelem ellen nem nagyon lehetett harcolni. És még ott volt a rajzfilmbeli tasmán ördög, aki egy kicsit őrült volt: az se tett jót Tamara jóhírének.

Ági egy nap úgy döntött, hogy ha már hozzájuk nem jönnek látogatók, majd lemegy ő a játszótérre, hadd szocializálódjon tovább Tamara. De hamar rá kellett jönnie, hogy ez nem volt nyerő ötlet. A csúszdán játszó, visongó tasmán ördög elijesztett mindenkit, az anyukák először csak elhúzódtak gyerekeikkel együtt a homokozók felé, de amikor Tamara látta, hogy „kis pajtásai” mind odagyültek, követte őket, mire több se kellett az anyukáknak, szedték a sátorfájukat. Szegény Tamara, pedig csak játszani akart!

Barnabás egyre később, egyre idegesebben járt haza a munkából. Ágival ellentétben, aki egész nap együtt volt a lányukkal, ő mostanra már csak egy háziállatot látott a tasmán ördögben, nem a tulajdon gyermekét. Ágival már az elején megegyeztek, hogy nem hívják tasmán ördögnek, inkább erszéynes mackónak, az sokkal kedvesebb elnevezés. De az utóbbi időben Barnabás nem tartotta magát az egyezéshez, barátai körében már csak „kis ördögként” emlegette a lányát. De az érzelmi pálfordulása a Tamarával való viselkedésében is megnyilvánult: már nem vette ölbe, nem olvasott neki mesét, nem becézgette, legfeljebb a fejét simította meg, mintha kutya lenne. Áginak feltűnt a változás, és haragudott a férjére. Szóvá is tette egy este, amikor épp' a nappaliban szétszórt gumiállatokat rakta vissza a helyükre.

– De értsd meg szívem, ez csak egy állat! – fakadt ki Barnabás. Ezen Ági vérig sértődött. A férje fejéhez vágott minden csúnya szót, amit csak ismert. De Barnabás se hagyta magát: feleségét szidalmazta, amiért nem látja a fától az erdőt. A mackó érezte a szülei közti feszültséget, és morogva, vicsorogva rontott neki az apjának. Megharapta a vádlóját, mire Barnabás átkozódva rúgta le magáról. Ági sikított.

– Ne bántsd a gyereket! – kiáltott rá a férjére.

– Hát nem látod, mi folyik itt? Tényleg oda kellett volna adni az állatkertnek! – döfte bele utolsó törét felesége szívébe a férfi, és elviharzott otthonról.

Ági összetörtén roskadt le a kanapéra. Kovács Tivadar a szülés óta folyamatosan hívogatta a párt telefonon, hogy rábeszélje őket Tamara állatkertnek való felajánlására. Tetemes összeget ígért nekik. Sőt, minduntalan a vajákos asszony pontos elérhetőségét firtatta, hátha tudna szerezni a varázsitalból. Szeretett volna tasmán ördögöket tenyészteni. Áginak felfordult tőle a gyomra.

És most itt volt egyedül, a férje eltávolodott tőle, a gyermekét pedig kiközösítette a társadalom. Elsírta magát. Tamara odabújt a lábához, és halkán mormogott. Igaz, hogy tényleg nem volt szokványos gyerek, nyers húst és elhullott állatokat evett, amitől Ági mindig undorodott kissé, de akkor is ő hordta a szíve alatt hét hónapig, ő aggódott az egészségéért, ő szülte erre a világra, neki kell hát felnevelnie. És nem volt vad; ez az előző veszekedős jelenet bármelyik gyereket felkavarta volna. Megsimogatta kerek fejét.

– Nem is vagy vad, ugye, Tami? Csak a felületes emberek félnek tőled.

Arra gondolt, be kellene íratni Tamarát az óvodába. Akkor mindenki megtudná, milyen szépen együtt tud játszani a többi gyerekkel. Az ovisoknak sem árt az érzékenyítés. Hogy már korán megtanulják, ne utasítsanak el másokat, csak azért, mert mások. Másnap fel is hívott egy környékbeli óvodát. Jelezte, hogy gyermeke *más* és speciális szükségletei vannak. Az igazgatónő biztosította, hogy az ő óvodájuk befogadó szellemiségű és toleránsak a mássággal élőkkal szemben. Persze azért muszáj megkérdeznie, milyen szempontból is más. Mire Ági közölte, hogy sarcophilus harrisii. Az óvónő visszakérdezett, hogy mi a betegség magyar neve, mert sajnós, ugyebár, annyiféle rendellenesség van, hogy így hirtelen nem tudja, ez melyik is. Ági aggódva ejtette ki a „valójában ő egy erszéynes ördög” szavakat a száján. Mély csönd támadt a vonal túlsó végén, de az óvónő, aki már sok furcsaságot megélt, hamar összeszedte magát, és azt mondta, hogy ez esetben beszélnie kell a kollégáival, de majd keresse őket egy hét múlva. Ági így is tett, de akkor az igazgatónő közölte, hogy sajnálatos módon nem áll

módukban felvenni Tamarát, nem tudják vállalni a felelősséget. Ági megpróbálkozott még két óvodával, de egyik sem tudta vagy akarta fogadni a lányát.

Barnabás elhidegült tőle, de azért még nem említett se szét-költözést, se válást. Érezte, hogy részben ő is felelős azért, hogy ördögfiókájuk született. Végül is az ő ötlete volt felkeresni egy tasmániai sámánasszonyt. Erős fiút szeretett volna, erre itt volt egy erős lány. Egy erős erszéyesördög-lány. Nem mert megpendíteni a húrt az eladásról a feleségének. Még nem. De titokban már megemlítette Kovácsnak, hogy esetleg érdekelné őt az ajánlata, csak még időre van szükség, meg több pénzre. Úgy gondolta, ha elég pénzt tudna kicsikarni az állatkertből, akkor új, külön életet tudna kezdeni ő is, Ági is. Addig is próbálta magát minél tovább tartani az állattól, nehogy újra megharapja. De óvatosan kellett vele viselkednie. Ha csak egy kicsit is megijesztette, orrfacsaró bűzt kezdett árasztani, mint egy bűzös borz.

– Már csak ezért sem alkalmas arra, hogy közösségbe menjen – mondta egykedvűen a nejének, aki még mindig nem tette túl magát az óvodai visszautasításon.

– Hát, jó. De mondd csak, mi lesz, ha már vissza kell mennem dolgozni? Nem hagyhatjuk egyedül egész nap! Annyit meg nem keresel, hogy én ne dolgozzak – válaszolta feszülten Ági.

– Miért, a kutyákat is otthon hagyják! Jó, jó, ő nem háziállat – mondta Barnabás, bár nehezeére esett –, de nem lesz baja itthon. Majd bezárjuk a bébikarámba, teszünk ki neki vizet meg játékokat, és kész.

– Azért ez nem ilyen egyszerű – sóhajtott fel Ági, és nem fért a fejébe, hogy nem képes a férje megérteni a helyzetet. Otthon hagyni tíz órára egyedül? Még viccnek is rossz.

Amikor már ott volt az idő, hogy Áginak vissza kellett volna mennie dolgozni, Barnabás előállt a tervével. Éppen a konyhában voltak, a vacsorához készülődtek. Ági tombolt dühében. A férje csitítgatta, és hozzátette, hogy már sikerült annyira feltornáznia az árat, hogy simán kezdhetnek új életet.

– Micsoda? Te ezt már régóta tervezed? Ilyen gazember vagy? Pizok dísznó! Mindennap hazajössz a családotodhoz, de már rég nem szeretsz egyikünket se, és azon gondolkozol, hogy szabadulhatnál meg tőlünk! Te, alávaló, te! – és elkezdett tányérokat dobálni a férje felé. Barnabás egy fedővel védekezett. Tamara bűzlött, mint a görény, és vészjóslóan morgott. Fogait csatogtatta, és a férfi felé közelített. De Barnabás érzékei már kifinomultak, és még idejében hozzávágta az ördöghöz a legközelebbi, keze ügyébe eső tárgyat. Történetesen egy séfkést. Szegény mackó elterült a konyhakövön.

– Te Barnabás, megölted őt! – sikított Ági, és odarohant vérző gyermekéhez.

– Te jószágos ég! – suttogta Barnabás, aki nem így tervezte az akciót. Leguggolt a lányához. Még élt, de a penge beleállt az oldalába, és súlyosan megsebezte.

– Hívd a mentőket! – kiabált rá a férjére Ági.

– Inkább vigyük állatorvoshoz! – kiáltotta Barnabás, és már fel is kapta Tamarát, hogy elrohanjon vele a közelben lévő állat klinikára. Hamar odaértek, ahol egy fiatal állatorvos vette gondjaiba a sérült állatot. A házaspár a folyosón várakozott, amíg a vizsgálat tartott. Ági egy széken ült, aggódva tördelte kezeit, Barnabás fel-alá mászkált, idegesen markolászta haját.

Végül az állatorvos kijött, és megnyugtatta a párt: a kés nem ért létfontosságú szervet, az állatka túl fogja élni. Ági és Barnabás megkönnyebbülten ölelkezett össze; hirtelen el is felejtették, hogy gyűlölik egymást.

– Nézzék, muszáj megkérdeznem. Hogy került Önökhöz az állat? És legfőképp: hogy került bele a kés? – kérdezte kíváncsian, egy szersz mind szigorúan az orvos.

– Mi vagyunk a szülei – kezdett bele óvatosan Ági. – Talán már hallott rólunk...

– Ahá, szóval Önök azok. De a kés...?!

Ági Barnabásra nézett. Na, most felelj erre a kérdésre! – ezt villogták vádoló szemei. Barnabás kínjában heherészett egy kicsit, és így felelt:

– Családi perpatvar...

De több se kellett az állatorvosnak. Bár eddig úgy-ahogy megőrizte veleszületett nyugalmit, ez azért már neki is sok volt. Haragosan ezt mondta:

– Miféle családi perpatvarról beszél? Magát fel lehetne jeleníteni. Melyik szülő vág kést a gyerekébe? Vagy akár a kutyájába, ha már láthatóan nem veszi őt emberszámba. Ráadásul ő itt egy veszélyeztetett faj példánya! Erről köteles vagyok jelentést tenni a rendőrségen.

Ági megjegyezte. Még a végén elveszik tőle a gyereket! Kérlelni kezdte az orvost, hogy ne tegye, ők úgymint elválnak a férjével, és akkor egyedül ő neveli a kislányt. De az orvos hajthatatlan maradt.

– Ezt majd tisztázza a hatóságokkal, asszonyom – zárta rövidre a beszélgetést.

– Láthatnám őt? – kérdezte sírással küszködve Ági. Az orvos azt felelte, igen, de még nem ébredt fel az altatásból, és az biztos, hogy nem fogja hazaengedni egy ilyen erőszakos otthonba. Ági most már nem tudta magában tartani a könnyeit, Barnabás pedig hiába nyugtatgatta, a nő ellökte magát.

A hatóságok nehezen egyeztek meg, hogy kihez is tartozik az ügy. Hónapokig tartó vita után végül arra jutottak, közös döntésnek kell születnie, ami minden szempontból elfogadható, és figyelembe veszi a *sarcophilus harrisi* avagy tasmán ördög vagy erszéyes mackó vagy M. Tamara kis-
58 korú, ahogy tetszik, minden érdekét. További hónapokig tartó vita következett, mik is az érintett érdekei. Addig ő maga az állatkert ausztrál kifutójában élt, békikarámmal elkülönítve a többi állattól. Az anyja naponta látogatta, de ehhez bérletet kellett váltania az állatkertbe, a fél fizetése ráment. A fizetése másik felét ügyvédekre költötte. A gyermekvédelmi, a kisállatvédelmi és a vadállatvédelmi hatóság végül közös egyetértésben megvonta a felügyeletet az apától, és csak azzal a feltétellel adta vissza az anyának az állatot, hogy a szabadban, a természetes közegéhez hasonló körülmények között tartja. Áginak azonban nem volt pénze arra, hogy kertés házat vagy akár csak egy telket vegyen, így ezt a feltételt nem tudta teljesíteni. Az állatkert „nagylelkűen” felajánlotta, hogy lakbér és gondozási díj ellenében a *sarcophilus harrisi* élhet továbbra is az intézményben. Áginak nem volt más választása, belement. Mivel három éve, Tamara születése után elvégezte az állatgondozói képzést, amint megüresedett egy állás, jelentkezett az állatkertbe, hogy közelebb lehessen a lányához. Igaz, hogy a mérgezházba került, de legalább bármikor átszaladhatott erszéyes mackójához.

Később Kovács Tivadar sikeresen beszerzett egy hím tasmán ördögöt, és az egész állatkert remélte, hogy hamarosan beindulhat a tenyésztési program. Csak Ági nem tudott napirendre térni a dolog felett. Ő még mindig az ötéves kislányát látta az állatban. Többször jelezte is az igazgatóságon, hogy Tamara csak lakója, és nem tulajdona az állatkertnek, sőt, még a gyermekvédelmi hatóságot is értesítette az esetről. Ott azonban nem igazán akartak foglalkozni a dologgal. Végül is, gondolták, ez a gyerek, ha egyáltalán lehet annak nevezni, már több éve az állatkertben él, vadállatok között (már a békikarám se volt meg), ráadásul egy veszélyeztetett faj egészséges képviselője, hát kik ők, hogy meggátolják a természetvédelmet? Barnabás már rég nem volt sehol, pontosabban egy szőke szépséggel nevelte nemrég született egészséges embergyerékét valahol Németországban, így hát Ági magára maradt, csak az ügyvédében bízott, de mire annak sikerült intézkednie és leállíttatnia a tenyésztési programot, addigra Tamara vemhes lett.

Ági feljelentette az állatkertet, de nem sokra ment vele. Kapott ugyan kártérítést, ennyi pénzből vehetett kertés házat állatkifutóval, de az állatkert engedélyt kapott, hogy amíg a kis erszéyes ördögök fel nem cseperednek, addig az anyjuk továbbra is velük éljen. Mire Tamara hatéves lett, az anyja végre hazaköltöztethette. De látta rajta, hogy boldogtalan. Hiába volt jól felszerelt a kifutó, a tasmán ördög már az állatkertet tekintette otthonának. Ráadásul Áginak egész napra egyedül kellett hagynia, aminek sem ő, sem

Tamara nem örült. Így hát kénytelen-kelletlen visszavitte az állatkertbe, azzal a kikötéssel, hogy többször nem születnek utódai. Tamarába visszatért az életkedv, boldogan szaladgált a lakhelyén.

Nyolcévesen, ami a tasmán ördögnél magas életkor, végül elhalálozott. Mindenkit megrendített a hír, még Barnabás is telefonált Áginak, hogy igaz-e, amit az interneten olvasott. De leginkább Ágit rázta meg a dolog. Ő végig a lányaként szerette Tamarát. Az állatkert elveszített egy értékes állatot, egy kuriózumot, amit mindig úgy reklámozott: ember szülte. A gondozók elveszítettek egy kedves jószágot, de Ági a gyermekét veszítette el. Most lenne másodikos, gondolta magában, most tanulná a szorzótáblát, és hangosan szipogott. Ragaszkodott hozzá, hogy rendes temetést kapjon a városi temetőben. Nem, szó se lehet a kisállattemetőről. Az az egy vigasztalta Ágit, hogy Tamara mindvégig nagyon szerette őt, a vele való jó kapcsolata, ha nem is volt olyan szoros, mint kiskorában, mégiscsak megmaradt. Úgy látszik, semmilyen vad esemény nem tudta elfeledtetni vele, hogy ki is az anyja.

Új Forrás 2024/3 – Soksevts Judit Ráhel:
Sarcophilus harnisii

